

FILDERMAN
Avocat

București, 31 August 1943

255

DOMNUL PRESEDINTE,

Înapoiat din Transnistria am informat Comisia de Ajutorare de starea deplorabilă a evreilor deportați, din cauza lipsei de alimente și de îmbrăcăminte de iarnă. Am arătat că la Moghilev mii de oameni primesc zilnic de la bucătăria populară o oală de apă fierbinte în care plutesc 30-40 grame de mălai.

Sunteți medic și puteți întrevădea urmările dezastruoase ale acestei subalimentații.

Guvernământul a promis de astădată să dea hrană necesară, în cantități indestulătoare, dar cere să i se depună fonduri pentru livrările viitoare.

Cum, cu prilejul contribuției de 4 miliarde, sumele subscrise au fost majorate cu 15 %, din care 10 % trebuiau întrebunțate pentru Transnistria, vă rog foarte stăruitor să dispuneți punerea la dispoziția Comisiunii de Ajutorare a sumelor hotărâte, pentru ca alimentele să poată fi livrate de urgență și ca să se cumpere paltoane, haine, ghețe uzate, întrucât colecta de efecte deși a atins un platform important, nu conține decât foarte puține îmbrăcăminte de iarnă.

Nădăjduind că veți binevoi a da rugămintă mea toate atențiunea pe care nenoriciții noștri coreligionari o merită, vă rog să primiți asigurarea stimei mele

M. Filderman

D-Scia

DOMNULUI PRESEDINTE AL CENTRALEI EVREILOR DIN ROMANIA

R A P O R T

asupra rezultatelor colectei de efecte întreprinsă în luna Iulie și August 1943

Începând din această Casă a Comunității în colecta de efecte pentru cei deportați, ne întărim tot aci, după efectuarea ei.

Am raportat, făcând cu toții un pechin și suntem datori să dăm seamă cum s-a desfășurat, față de noi însine, față de obște, față de cei care au pornit pe drum și față de Aceia înaintea cărui suflet am avut o datorie.

+ +

Vom arăta mai întâi eforturile făcute de noi și de Lv., și rezultatele - în cifre - obținute prin colecta propriu zisă.

Începând în ziua de 9 Iulie 1943, activitatea pe teren a durat până pe 1 August.

Am activat pe cele 6 subcentre, conduse de un comitet restrâns de doamne și domni, un număr de 227 comisiuni de colectă, ajutate de 560 țepe și țevi.

Concomitent a fost creșt centrul de colectare, condus de o comisiune de doamne, ajutate de aleinsoa gres care se-a revenit, de un personaj devotat.

+ +

Cu multă trudă s-au întocmit vizitele pe străzi a persoanelor care urmau să fie vizitate. Permanentere schimbări de domiciliu și suptore dintre coreligionarii noștri, au creșt nenumerate greutăți și desagremente comisiunilor de colectă. Drumuri înuții făcute deoparte, au și rămasi nevizitatei pedesătparte, sunt rezultatul acestui fapt.

Din totalul de circa 38.000 persoane indicate, au fost vizitate numai 18.000, ceea ce reprezintă 47%.

+ +

S-au strâns în total până în ziua de 15 August, un număr de 12.302 pachete, în situația pe subcentre, prezintă precum urmează:

Subc.	Fora din a colectat	deși	1800	persoane vizitate,	1.322	pachete	edici	75	
I.	Foredin a	colectat	deși	1800	persoane	vizitate,	1.322	pachete	
II.	Cotroceni	"	"	1122	"	"	679	"	
III.	Văntorii	"	"	310	"	"	1.633	"	
IV.	Pedu-Vodă	"	"	4765	"	"	1.976	"	
V.	Anton Iann	"	"	3782	"	"	1.437	"	
VI.	Dulești	"	"	1800	"	"	1.826	"	
VII.	Atena	"	"	2800	"	"	1.520	"	
VIII.	Boșor	"	"	2600	"	"	1.210	"	
							<u>Total</u>	<u>12.302</u>	<u>pachete</u>

Procentul relativ modest al numărului de pachete în Raport la numărul de adrese vizitate, se explică în mare parte prin numărul pauperilor, cărora nu li se poate cere nimic. Astfel, procentele de rezultate favorabile nu trebuiesc înțeluse absolut, cîci în unele cartiere, sunt și mulți pauperi adit în etere.

Trecînd la enumerarea obiectelor donate, dîm în cere de urmează o specificare a principalelor efecte colectate acum, aritând comparativ și cantitățile adunate cu priveala colectelor anterioare.

	1941	1942	1943
Boușari, beșteri, capișoare	1.718	1.281	1.699
Buze și jachete	7.875	1.004	1.960
Cherșuri	1.000	3.217	5.070
Cearceafuri	397	48	243
Cloruri	11.750	4.479	6.880
Cieluri	64	213	147
Costure barb.	454	777	9
" fem.	-	43	-
" copii	289	141	58
Căciuli barb.	2.500	763	881
" fem.	1.352	687	1.376
" copii	732	229	558
Făcușe	815	534	734
Zețe de perni	1.470	216	772
Fuste	1.210	430	796
Chete și geciuri barb.	743	311	305
" " fem.	1.266	525	999
" " copii	970	209	374
Peribane, scurte, șerșie barb.	146	111	139
" " fem.	252	192	215
" " copii	211	173	234
Paștoni	1.227	409	1.809
Hijane pentru ni	542	12	683
" bușe	442	173	572
Hijane complete	421	310	88
Prosoape	1.164	198	666
Lușovero	157	1.084	1.756
Roșii	6.707	1.687	3.041
Veste	593	340	363
Vestoaie	122	114	455
Jachete	211	151	99

Numeroase au fost persoanele cari neposedînd efecte, au făcut donații în buzare.

Bune subscrierilor se ridică la lei 1.265.100.- din care s'au încasat pînă acum lei 721.947.- restul fiind în curs de încasare. Sperăm că intrarege sună va între, fiecare împlinîndu-și obligațiunea sa.

Datorită banivoinței comunității de coșetă, un număr de aproape 600 de persoane s'au înscrie cu cotizații înșare, însumînd lei 101.256 lei.

Provincia a început și ea coșeta de beine uzate. Au sosit pînă acum 40 de lei de efecte din 12 localități. În afara de Galați și Brăile orășete mari n'au trimis nimic. La Brăile, datorită faptului

./.

cu una din doamnele care conduc acțiunea din Capitală, s'a putut depăse coșeta pentru animarea coșetei, au sosit efecte ceva mai multe. Coșetele orășete mari încă nu și-au făcut datoria.

Concomitent cu coșeta de efecte, mulțumită unei fericele inițiative, sprijinită de Comunitatea vrelor de Rit Occidentale din București, tempore și sinagogive din București au hotărît să subscie din fondurile lor, cearceafuri și zețe de perni, necesare în primul rând orșinateșor, scrișor și spitaleșor din Transilvania.

S'au subscrie 6-8 cearceafuri și 685 zețe de perni.

Au depus șerșie actuală

In natură	Sinagoga Mare	100 cearceafuri, 100 zețe de perni
" Beth Hamidrę Vechi	20	20
" Gaster	1	6
" Buhuzer Așaus	2	2
Dr. Dr. A. Harevy		
pt. Tempul Coraș	16	16
Dna Dr. A. Harevy	17	17

In numerar	Sinagoga "Aheveth Thora"	lei
Tempul "Voințe"		21.000.-
" " "Credințe"		21.000.-
" " "Beis Hiv"		37.500.-
Sinagoga Buhuzer Așaus		12.500.-
" Cismarișor		20.000.-
Tempul Gaster		10.000.-
Sinagoga Craiover Raf		20.000.-
" " "Poșei Zedek"		15.000.-
Dr. Dr. A. Harevy pt. Tempul Coraș		10.000.-
Dna Dr. A. Harevy		24.000.-
		20.000.-
		<u>lei 211.000.-</u>

Reșevim deșerșoni cu Dna Dr. A. Harevy a mai confecționat 35 cearceafuri și 35 zețe de perni și-i exprimă toate mulțumirișe noastre.

Comunitatea vrelor de Rit Șpaniol din Capitală a subscrie suma de lei 300.000.- pentru coșeta acțiune șpecieșă, pe care a și vîrșit-o.

Șerșie tempore și sinagogive cari încă nu au efectuat înterșie pînă te sau vîrșiree în natură la cere s'au obligaș, s'o facă de urgență, pentru ce coșeta obiecte de șterșut destinate șpecieș epileșor și orșinateșor, și poșă pîca, odată cu toate transportărișe ce șerșam cu vor fi expediate pînă ceș lei țărșiu la 15 Septembrie ș.c.

Mulțumim în generăș tuturor înștitușionarișor care ne-au pus la dispoziție șocarișie, fie pentru adunărișe de înștruire a coșetarișor, și pentru pînșirarea efecteșor, precum și șerșurii care a animat și susșinut cu fiecare prișej doșe șerșon șpirituș de jertșă și cominiunarișor și șerșevirișor și a dat înde șerșuș convenit donatorișor.

./.

Am dat citire cifrelor din toate compartimentele coștelor.

Ne vom îngădui acum să facem comentariu lor.

O spunem de la început: Comparând rezultatul coștelor de acum cu coștele și coștorii din anterioritate, atât în ceea ce privește organizarea, activitatea comisiunilor de cercetare și numărul și calitatea obiectelor donate, putem constata că ea este net superioră.

Să analizăm acum fiecare aspect în întregul ansamblu, cu punctele lui de lumină și de umbră.

Au jucat pe teren un număr de 227 comisiuni. Doamnelor și domnișoarelor delegate de către Comitetul de Comunicații a societății, doamnelor și domnișoarelor delegate de către comitetele centinelor și tempetelor, domnilor profesori și doamnelor și domnișoarelor profesoare de la licee și școli noastre primare, au depus, în marea lor majoritate, o activitate demnă de toată lauda și recunoștința noastră și a celorlalte spre binele cărora au depus o nobilă pasiune. Ravna lor nu a fost întotdeauna interesată așa cum trebuie, de către publicul cărora s'au adresat.

Pe mulțimea tuturor din adunarea noastră și rugăm pe fiecare, de feți sau n'ajută și noi, să primească omagiul nostru.

Ne gândim cu drag și cugete de copii - fete și băieți - cari cu o abnegație care va rămâne o piatră vie de devotament, curaj și spirit de sacrificiu, au secundat comisiunile pe lucrul, ba unii din ei au fost - ei singuri - comisiuni, care au jucat frumos.

Ne-am dat tuturor dovadă scrisă, care să le rămână ca o amintire a frumozului sport adus în viața noastră greșită operei de ajutorare și salvării lor în suferință.

Ne facem o plăcere de a cita pe cei mai merituosi, arătați în viața științifică (anexa I), așa cum ne-au fost indicați de către subcentre.

Exprimăm și pe această ocazie mulțumiri instituțiilor cari s'au distins în mod deosebit, ajutându-ne pe toate căile și dându-ne comisiuni bune și multe (anexa II).

Adrează o specială mulțumire comunei liceului de fete "Societatea", care ne-a pus la dispoziție atelieri și crevețe, în scopul reparării obiectelor de laborator cari nu erau în bună stare și pentru confecționarea tragiilor din păștii de fier.

Regretăm că nu am putut cuprinde chiar toate instituțiile și comisiunile în cuvintele noastre de laudă. Îngăduim că vom avea concursul lor totuși, întreaga lor bunăvoință și loialitatea lor considerabilă, atunci când vom mai avea la dispoziție lor.

Organizarea acestei coște a fost și ea progresivă și înaintată față de cele precedente și ne simțim datorii să ne exprimăm via mulțumire către toate comitetele de subcentre, pentru activitatea lor și pentru buna ordine în care au jucat.

./.

Nici un pachet nu s'a pierdut, nici un pachet nu s'a răstăcit. E un punct de onoare pe care am ținut să-l reținem.

+
+ +

Să trecem acum pe acei cari au dat. În această privință mulțumirea noastră nu este decât relativă. E drept că s'a dat mai mult decât în trecut. Nu s'a dat însă atât de ușor și de ușor, n'au dat sau n'au dat destul, cari au avut posibilitatea și dorința de a da, n'au dat sau n'au dat cu trageră de inimă convenită, mulți dintre ei; și mai ales, nu s'a dat încă pe departe în măsura nevoilor acelor pentru cari ne-am străduit cu toții.

Au dat frumos cei cari au mai puțin. Tot ei au primit frumos, cu vorbă bună și chiar cu un cuvânt de mulțumire pentru cei ce străngeau.

În schimb - cu puține excepții - îndăbănește sportul celor avuți, cu garderobe îndestulate, a fost slab, chiar foarte slab.

Pe unele apartamente și case s'a sunat mult, de multe ori zadarnic, cu rugămintea să se deranjează de la masă sau de la somn, atunci când distincția deosebită și frumoasă coște de renunțare la masa lor sau la odihna lor, în oclădă înăbușitoare a junei lui Cuptor.

Eu vreau să dau exemple, când după nenumărate sunări, rezultatul a fost sau un refuz complet, sau o donație ușoară cu nimic, nădăjduindu-se pe cei cari au trănit pur și simplu așa în neșutul celor cari veneau să cercetească o dovadă de solidaritate și de înțelegere a suferințelor fetei de margine și fraților și surorilor lor.

Cât despre cei cari au dat ca suprem argument, că nu pot să deranjeze acum suferința cu obiecte găsite în naftalină, și considerăm că s'au angajat să deranjeze în curând aceste suferințe, spre a ne da obiectul lor în lucrul nostru.

Comisiunile de supra-vizitare își continuă vizitele pe această ocazie, dându-ne de numeroase. Și vizităm și numărul lor atinge la cel de 40% din cei vizitați.

Într-unul din zilele următoare și de data aceasta, vor fi chemați în fața unor jurii de onoare.

Îngăduim că până pe urmă toți își vor face datoriile. Și trebuie să și-o facă.

+
+ +

Am privit până acum coștele în cifre și rezultate și obiective. Dar pentru a o judeca pe deplin, trebuie să o raportăm la nevoile și cari coștele trebuie să răspundă.

În Transnistria se află azi peste 25.000 de bărbați, peste 35.000 de femei și aproape 20.000 de copii, din cari cei mai mulți trebuie să îmbrace în preajma iernii care se apropie.

Au o putea face cu cele 434 costume, cu cele câteva sute de pantofane și perlesie - și mulți perdesic - și nici chiar cu cele 7.000

./.

ca pretutindeni să ajungă acolo suferințelor zecilor de mii de frați
și surori în nevoie și de pretutindeni să ne vie demie țergă și mări-
mimoasă spintocare a nevoilor și mângâtoare a suferințelor lor.

COMISIUNEA DE AJUTOPAPE
Președinte,

COMISIUNEA DE DOMENE:

Dr. H. Zimmer

Anny Andersmann

Av. Schleierberg Ired Șarașe

Lili R. Libring

Betty Schwefelberg

A CENTRUL DE COLECTARE

elevi ai școlii Instrucțiunea

1. Schwartz Eszica	6. Lewin Melania
2. Cats Bonia	7. Avram Susi
33 Reischer	8. Hercovici Dorela
4. Zager	9. Smilovici Clara
5. Schwartz Anuța	10. Stöleru Paula

B SUBCENTRUL I

elevi ai școlii Cultura Nr. 1 (Vardi)

1. Abramovici Simion	10. Zahareanu Mihai
2. Wolf Marius	11. Weis Iosef
3. Weinstein Carol	12. Ghelber Lucian
4. Lemberg Marcel	13. Herșch Solo
5. Kleinfeld	14. Rosenthal Lulu
6. Matias	15. Finkelstein
7. Colenberg Saul	16. Segal Isu
8. Bercovici Hary	17. Walter
9. Marcus	18. Bărlădeanu Victor

SUBCENTRUL II

elevii Liceului Ariann

elevi ai școlii Cultura B

Carniol B.
Haber P.
Bernstein

1. Scharfstein D.
2. Heltzer Rogan
3. Fröhlich August
4. Korner Martin
5. Peretz Erich
6. Wagner Erwin

SUBCENTRUL III

elevii ai școlii Instrucțiunea

1. Cats Miriam	9. Hattman Monica
2. Hutschneker Sonia	10. Garfunkel Irene
3. Weiner Gisella	11. Guttman
4. Sielberman	12. Buim Lili
5. David Reghina	13. Lichtenberg Lizi
6. Ascher Fany	14. Ghelberg Bella
7. Gropper Paula	15. Mandel
8. Warman Hary	

elevii școlii Focseneanu

1. Popper Lily
2. Kaufman B.
3. Grunberg Eveline

elevii școlii Cultura A

1. Weiss Aureliu

elevii scoalei Cultura 1

1. Mendelovici Hary	3. Abel Eduard
2. Abramovici Armand	4. Salnea M. Ionel

1. Berghof Leopold, în vârstă de numai 12 ani, copil de oameni săraci cari mănâncă la cantină, înrolat voluntar în acțiunea noastră, s'a relevat în mod cu totul excepțional.

SUBCENTRUL V

elevi si eleve

ELEVI

1. Ghinsberg Raul	6. Caster Mergiu
2. Iampolscki Ira	7. Weissman Jean
3. Zaharia Marcel	8. Heitner David
4. Steglitz Iacob	9. Fein Abel
5. Tercatin Baruch	10. Gross Dinu
	11. Zalis Adrian

ELEVE

1. Hoffman	2. Aronovici
3. Fein Heny	

SUBCENTRUL VI

elevii liceului Cultura B.

1. Albin Marian	8. Lewin Armand
2. Kaufmann B.	9. Finkelstein R.
3. Nadler Rabin	10. Taimaci Simion
4. Teller Solomon	11. Brottfeld Bruno
5. Singer Solomon	12. Brief George
6. Steinberg Mircea	13. Pascari Max
7. Coșoiu Leon	

elevii Scoalei Malbin

1. Schwartz Leon	2. Schein C.
3. Fissheș Filica (voluntară)	

elevii liceului Instrucțiunea

1. Segal Rachella	3. Vertenstein Charlotte
2. Iosub Hermina	4. Messner

SUBCENTRUL VII

elevii Scoalei Focsăneanu

1. Bernstein Roxana	3. Taiman Lory
2. Koller Bianca care	4. Elner Judith
3. Huttman Mira	5. Blumenfeld Stela
4. Bientzler Marella	

elevii liceului Gram

1. Posmantier Sony	8. Popper Dain
2. Kannel Alexandra	5. Berbănescu Adrian
3. Iahnis Samuel	6. Zipper Bazil

SUBCENTRUL VIII

elevii liceului Buiuc

1. Heller Teodor	4. Ghidionescu Mergiu
2. David Corneliu	5. Haimovici Samuel
3. Fishman Konrad	6. Woldman Jean

elevii scoalei Kreindler

1. Feuerstein Ernesto

elevii scoalei Instrucțiunea

1. Haimovici Frederica	5. Penchas Iosefina
2. Eisenberg Silvia	6. Sternberg Anuța
3. Feingold Aneta	7. Scalea Poncuța
4. Landau Ida	

Anexa II

INSTITUTIUNI CARE SAU DISTINS

1. Comunitatea și școlile spaniole
2. Euhuzer Hesus
3. Scoala "Cultura" No.1 (Direcțiunea Vardi)
4. Școlile Scoalei Cultura No.1
5. Școlile Scoalei Tarbut
6. Școlile Scoalei "Școala Nouă"
7. Cantina No.13
8. Liceul "Trilau"
9. Liceul "Instrucțiunea"
10. Școala primară "Pro rezor Culturii"
11. Școala primară "Instrucțiunea"
12. Școala Șahin
13. Școala Treianilor
14. Școala primară No.7
15. Templul "Credința"
16. Templul "Ahavet Thora"
17. Templul Talmud Thora
18. Cantina Tr. Iancu
19. Cantina "Viața"
20. Cantina No.12
21. Școala "Eternitatea Zion"
22. Școala "Patriarhii Petriei"
23. Cantina No.7
24. Cantina "Crotirea"
25. Cantina "Voința"

Tabel Nominal

De evreii care au cerut repatrierea în U.R.S.S. deportați
Transnistria.

Nr.crt.	Numele și prenumele	Domiciliul	Unde se afla în prezent
1.	Solomonovici Lazăr	Galai	Mostovoi-Transnistria
2	Solomonovici Roza	"	Nu se arată localitatea
3	Solomonovici Iulia	"	idem
4	Zeiligman Haim Carol	Fălciu	Mostovoi-Transnistria
5	Zeiligman Avram	"	idem
6	Zeiligman Iosif	"	idem
7	Herșcovici Adolf	Botoșani	Berezovca-Transn.
8	Herșcovici Rebeca	"	Mostoviu-Trans.
9	Grossu Bruno	Iași	Berezovca-Trans.
10	Grossu Sirota Sonia	"	"